

i hans levende Live eller intet Sted at fordre den. Nu er det vistnok Noget, der maa erkjendes for at være høist naturligt, at naar den Paagjældendes Formuesvilkaar virkelig blive af en fuldstændig anden Bestaaffenhed, end de vare tidligere, da bør det paalægges ham at refundere Fattigunderstøttelsen, men jeg frygter noget for, at Bestemmelsen, saaledes som den her staar, vil kunne føre til Misbrug eller lede til Misligheder i andre Henseender. Efter Lovforslaget er det nemlig saaledes, at det er Fattigbestyrelsen paa Opholdsstedet, der skal afgjøre, hvorvidt den Paagjældende har Cone til at udrede Existancen. Det erkjendes rigtig i Lovforslaget, at ikke en ubetydelig Forbedring af hans Formuesvilkaar skal kunne komme i nogen Betragtning, og det er jo ogsaa ganske naturligt, Forholdet maa i Virkeligheden være saaledes, at Betingelsen for, at Refusion kan kræves, maa være, at han har faaet en, om jeg saa maa sige, begrundet Existens. Vanfærligheden ligger jo imidlertid heri, at det er Fattigbestyrelsen paa Vedkommendes Opholdssted, der skal afgjøre Spørgsmaalet, thi den vil jo meget ofte være den samme som den, der vil kræve Refusionen, og i saa Fald kan man ikke negte, at den maasse vil være noget vel tilbøielig til at se saaledes paa Sagen, at den Paagjældende meget godt er i Stand til at betale Fattighjælpen tilbage, og hvis omvendt den Fattigbestyrelse, der kræver Refusionen, er en anden end Fattigbestyrelsen paa Opholdsstedet, kan det godt være, at netop den, der faar Afgjørelsen, vil stille sig paa det modsatte Synspunkt. Det forekommer mig at det vilde være rimeligst, om man i dette Tilfælde ligesom i § 12 med Hensyn til Slægtninges Forpligtelse til Understøttelse af Slægtninge, for saa vidt denne Bestemmelse bliver staaende, henlagde Afgjørelsen til en høiere staaende, mere udenfor staaende Autoritet, navnlig til Amtet. De Tilfælde, hvorom der her er Tale, ville jo bestandig i Fremtiden som hidtil blive sjældne, og det forekommer mig, at det vilde være naturligt, at man, netop da der her er Spørgsmaal om en Slags Procedure, Fattigbestyrelsen kontra den Paagjældende, henvendte sig til en tredie Autoritet og spurgte den, om ikke Vedkommendes Forhold var af den Bestaaffenhed, at han burde kunne give Refusion; at henlægge Spørgsmaalet ligesom til Domstolene, er Noget, som formodentlig vilde møde Modsigelse fra forskjellige Sider, skjøndt det vistnok ikke vil kunne undgaas, at man i Livens Løb kommer til at overlade Domstolene Afgjørelsen af adskillige Spørgsmaal, som nu henhøre under Administrationen. I den følgende Paragraf er der i Landsthinget indsat den underlige Bestemmelse, at i Tilfælde af Konkurrence imellem flere Kommunes Fodring paa Refusion hos den Paagjældende, skal den yngre Fodring gaa forud for den ældre. Jeg kan egentlig ikke se nogen rimelig Grund til denne Bestemmelse. I

Boer pleie jo de forskjellige Arav i Reglen, uden Hensyn til deres Lidsfølge, at konkurrere; udenfor Konkurstilfælde beror paa, hvem der først bliver erigibel. Denne Regel om, at de yngre Fodringer foretrakkes for de ældre, finder ikke Sted undertagen med Hensyn til Bodmerisfordringer, men det er kun en meget sjern Analogi, og jeg tror derfor ikke, at der er nogen Grund til at optage en saadan Bestemmelse her i Loven. — Jeg kan ikke Andet end glæde mig over, at man i § 44 har dristet sig til at optage en væsentlig Forandring i Lovgivningens, som Landsthinget paa dette Punkt har indført, nemlig at modtagne Fattigunderstøttelse kun da skal udelukke en Mandsperson fra at indgaa Egtteskab, naar den er nydt i det sidste Aar. Paa dette Punkt har der ogsaa været en meget stærk Fremstriden i Lovgivningen. Det er ikke mere end 15 Aar siden, at vi ere komne ind paa en friere Opfattelse af dette Forhold. Tidligere var det, som bekjendt, saaledes, at den Fattigunderstøttelse, som ikke blot vedkommende Mandsperson havde nydt, men endog ogsaa den Fattigunderstøttelse, som det Fruentimmer, med hvem han vilde gifte sig, havde nydt, skulde udelukke fra at indgaa Egtteskab, naar der ikke gaves Tillæbelse dertil af den Kommune, hvor hans Forsørgelsessted var. Dette er man kommen bort fra for 15 Aar siden og har faaet den Regel, at den Understøttelse, som Fruentimmeret har nydt, slet ikke kommer i Betragtning, og Mandens kun for de sidste 5 Aars Vedkommende, og nu gaar man over til, at kun den Fattigunderstøttelse, der er nydt af en Mandsperson i Løbet af det sidste Aar her i Landet, og som ikke er tilbagebetalt, kommer i Betragtning. Eigesom det er en i høi Grad human Bestemmelse, saaledes tror jeg ogsaa, at man ikke behøver at være afgjørende Betænkelighed derved, uden at jeg dog tør tiltro mig nogen sær Erfaring om, hvorvidt der kan være nogen praktisk Fare derved. Det er imidlertid naturligt, at Tanken, naar man rører ved dette Punkt, ledes hen til et andet Punkt, hvor en lignende Bestemmelse gjælder, og som er berørt af det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) saavel som af den ærede foregaaende Taler, nemlig om Fattigunderstøttelsens Indflydelse paa politiske Rettigheder. Jeg staar som bekjendt med Hensyn til dette Punkt paa et noget forskjelligt Standpunkt fra det, som mine Meningsfæller sædvanlig indtage, idet jeg beklager, at Grundloven paa dette Punkt har stillet Fodringen saa skarpt, som den har gjort, og navnlig har udelukket fra Valgret Enhver, der nogenstunde har nydt Fattigunderstøttelse, som han ikke har tilbagebetalt eller faaet eftergivet. Jeg tror, det havde været klogere, retfærdigere, humanere og rigtigere, om man havde indstrænket sig til den Fattigunderstøttelse, der er nydt i de sidste Aar, at kun en saadan skulde udelukke fra Valgret; men det er jo klart, at Grundlovens Regel i denne Henseende ikke kan forandres uden ved en Grund-